

MAGYAR MERKUR

I 789-dik esztendőben.

A Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmévé

Szombaton Sz. András havának 7-dik Napján.

Imitt amott szedegetett hadi hírek.

A Nagy Vezérnek végső veszedelme és Belgrádnak meg-hódoltatása után alig fogjuk az ideihartzra-kelésben valamelly nevezetes győzedelmének híret hallani. A mi seregeinknek egyik része a teli szállásokba indul, a másika pedig a meg-vett várakat őrzi. Belgrádban maradtak Fő Hertzeg Ferdinándnak 2 Batalljoni, Nádasdynak 3 Batalljoni és 1 Német Batalljon a Fő-Vezér Vallisz alatt. A Belgrádi táborbul Oktob. 13-dikán meg-mozdultak a Tömösvári Bánát felé: De Vinznek 2 Batalljoni, Eszterházy Miklósnak 3 Batalljoni, Károlyinak 2 Batalljoni, Pálffytól 1 Batalljon és 2 Német Batalljon, a F. V. H. Ráifzky, a G. S. Bloufzky és D'Alton vezérlése alatt; 5 Divizio Vafafok, és 1 Divizio Erdödy Hús

Ssss

szá-

I árok *Harrakh* F. V. Hadnagytól, *Fábry* és *Ainsidel* Generális-Strázsamesterektől vezéreltetvén. Ezen seregek Oktob. 18-dikán *Fehjér Templom*hoz érkeztenek, és mivel a 48 órák alatt szünetlen tartott esőzés miatt nem táborozhattanak, a környül-lévő falukban szállanak-meg. Kevéssel azután *Bloufzky* Generális Ur 3 Batalljon *Eszterházy* Miklófiakkal, 1 Batalljon *Pálffy*akkal ismét meg-indult *Vartenszleben* seregéhez, melyből azt ítéljük, hogy még az idén Orsovát fogja *Vartenszleben* ostromolni. — A Szerviai részen a Dunának hofszában egész Sz. Erséocet váráig sehol semláthatni egy Törököt-is.

A Horváth vég-vidékeken a Törököktől való háborgattatásoknak nem leszen elébb szünete, míg több seregek az oda való vég-vidékeknek segítségére nem mennék. Azok az 1500 Törökök, a kik Oktob. 12-dikén a *Podrasnitzai* táborbul a száraz vég-vidékek felé mentek vólt, még talám most is ottan kóborlanak. Azokhoz a 9000 Bosznyákokhoz, a kik a *Trávniki Basa* alatt *Podrasnitzánál*, *Bányalukától* nem meszsze, táborba szállottak vala, már most a *Skutari Basa* is 24-ezerevel hozzájuk kaptsolta magát, úgy hogy mostanában 33-ezer emberekből álló sereg vagon ottan együtt. A *Skutari Basának* meg-érkezése azonnal hírrül adatott mind ő Felségének mind *Laudon Fő-Vezérnek*. — Furtsa dolog, talátnak olyan Törökök is, a kik *Belgrád* esetének örülnek; ezek a *Berbirtül* meg-szökött Törökök, a kiknek a *Bányalukaiaktól* fok tsúfságot kellett szenvedniek, hogy félnkségből szöktek volna-el. A *Berbiri* Törökök most azt mondják: *Belgrád* nem állhatott ellen *Laudon Héronak*, hogy védelmezhetjük volna mi magunkat *Berbirben*? és mi tévők léztek ti *Bányalukában*?

Vég-Szendrőrül Oktob. 28-dikán. Ezen hely másfél ölnyi vastagságu fallal vagon körül véve,

mellynek a Dunára szolgáló részben 24 toronya vagyon. A kő-fal 3 szegületet formál. A falon és a tornyokon fok kővel meg-telt zsákok találtattak, mellyeket a Törökök a végre vittek-fel oda, hogy a mieinket fogadhassák vele. De Belgrádnak esete a vár őrizetet alkuvásra kénytelenítette, a nélkül hogy ezen köveknek hasznát vehették volna. — Tegnap *Brotsko* Gergely Atya, Budai fi, Sz. Ferentz Szerzetéből és Miháljevits szabad seregénél tábori pap, arany emlékeztető pénzzel és ő Felségének képével ajándékoztattott-meg, mellyet maga *Otto* Generális Ur függesztett nyakába. Az oka, mellyért nyerte *Brotsko* Atya ezen numizmát, következő: Midőn a szabad sereg a Török földön Septemb. 11-dikén egy erdőn keresztül Belgrád felé léptetne, 400 Törökökre akada a kikkel meg-hartzola. A meg-nevezett tábori pap az elő-seregnél, az első vala, a ki a Húszárokkal és vadászokkal egyetemben el-süté piftolyát a Törökökre, és mind addig hartzola, mig a Törökök, a kik el-állották az utat, széllyel nem verettettek. A Vezér azt hányta vette elméjében, hogy miként tudósíthatná ezen történetről leg-hamarább *Valdek* Hertzeget, a ki még a Száván túl áll vala az ő seregével, midőn *Brotsko* Atya meg-határozá magát, és egyedül által úsztatá lovával a Szávát, és hirt ada a Hertzegnek, ki is leg-ottan meg-indítá az ő seregét és következő éjjel a Száván által méne. Ezen tábori papnak ditséretjére mondják, hogy az ő hivatalbéli kötelefségét híven beteljesíti, a magyar, illyriai, tóth és német nyelvet tökéletesen tudja, a Görög vallásu tisztekkal és közemberekkel jó egyefségben él, a katonákat alhatatoságra bátorítja, és rémíthetetlen szívvvel jár a sereg előtt.

Gelitzenyről Kóburgi Hertzeg seregének táborából
 Oktob. 8-dikán. Bukurestig elő-mozdulni minden hadi
 regulák meg-tiltják, mivel a *Brailai* erőtséget és az
 ezen erőtség előtt álló számos Török lovaságot ha-
 tunk megett hagynánk. Szint' olly nagy balgatagság
 volna, a mi kevés számú seregünket két felé osztani,
 és egyikkel *Brailát* bé-rekeszteni, és a másikkal O-
 lám országot el-foglalni. *Hohenlohe* Fejedelemnek meg-
 érkezése meg-fogja talám a dolgot választani. A mi
 derék seregeink leg-alább semmit sem óhajtanak olly
 igen, hanem hogy még egyszer az ellenségbe belé-
 köthessenek; és meg-hallván hogy a Nagy Vezér uj-
 ra öszve-gyűjtené az ő meg-vert seregeit, mindnyíj-
 n örvendének a jó alkalmatosságon, mellyen a harmadik
 győzödelmi kofzorut köthetnék. A Török lovaság
 semmi betsületben sem tartatik tőlünk, mert ezen fé-
 lénk seregek, mihent bátran nekik megy az ember,
 helyt nem állanak többé. — Most azt halljuk, hogy
 a Török hadnál nagy kedvetlenség uralkodik, és hogy
 a Nagy Vezér, a kinek az ő vezedelme utánn egy
 ideig semmi híre nem vólt, az ő hivataljától való
 meg-fosztatással fenyegettetik, és hogy keveset lehet
 tőle várni, mivel mindnyájan kételkednek hadi tudó-
 mányjában. És még is ennekelőtte az ő seregének e-
 gyik részével *Khotimban* és annak kerületében, a má-
 sikkal *Gálits* országban szándékozott telelni. Az Oro-
 szok ebben az ütközetben bámulásra méltó vitézséget
 mutattak-ki, de a helyett a prédának nagyobb része
 is jutott nekik. — Mivel *Potemkin* Fejedelem minden
 seregeket maga mellé vett, *Repnin* *Otzakouba* ment,
 és *Szuvarov* az előbbeni *Repnini* sereget vezérli, nem
 sok idő múlva nevezetes tudósításokat várhatunk ő
 tőlök. — Egy Orosz Fő Strázsamester, a ki az ez előtt
 való Török háboruban minden hartzra-kelésekben je-
 len

len volt, meg-kérdeték egy valakitől, a ki nem a hadi rendből való, vallyon mit itél igazán a Császári seregek felől, minthogy maga is jelen volt az ütközetben. Az ő felelete vala: az Óstriaí ágyúzás a *non plus ultra*, a könnyü lovas sereghez régtől fogva nagy tisztelettel vífeltetünk, és a gyalogságnak áthatósága bámulásra méltó, de mindent fellyül halad a *Köburgi* Hertzegnek tsendes elméje, mellyel az ágyúnak tsattogásai között a minden felől hozzája repülő adjutánfoknak parantsolatot osztogatott.

Az előbbeni tudósításokbul nyilván vagyon, hogy az Orosz sereg mellé a Septemb. 22dikén tartott ütközetben egynehány Divizio Cs. K. Húszárok is valának adva. Ezek az ő rendkívül való vitézségek által még a mi frigyeseinknek, az Oroszoknak tsudálokozását is érdemlették. Minden igaz Hazafi örülni fog azon bizonyfágnak, mellyet az Orosz Generális *Szuvarov* Gróf ad ezen seregnek vitézfége felől. Imhol ennek mássa:

Én alól irt nagy illetődéssel bizonyitom, hogy a *Köburgi* Hertzegtől az én seregem mellé adatott *Barló* Húszárok, az ő derék és vitéz vezéreknek, a Fő Hadnagy *Gressen* Báró Urnak vezérlése alatt a *Martinyeffjei* nagy ütközetben, mellymagával a Nagy Vezérrel tartatott, felettéb ditséretre méltóképpen vífelték magokar, és 5 kemény viadalokban oroszlánymódjára vitéz bátorfággal viaskodtak; mellynél nagy örömmel látám, miként a meg-ditsért Fő Hadnagnak *Gressen* Bárónak serény hordozása alatt, az ő Diviziojának minden tisztfjei, ugymint a Kapitányok *Boroszlay*, *Jobbágy*, *Gressen* Báró és *Kiss*, hasonlóképpen az Al-Hadnagyok, *Verner*, *Zakhár*, *Bednárovits*, *Sz. Paly* és *Bellafits* fok ezer vakmerő Spáhiknak meg-ujított ütközeteik ellen, kik is kétszer ugratának az én négy-

sze-

fzegeletre formált seregem felé, mozdulhatatlanul helyt állának, midőn a Törököknek első táborát *Tirgukukulu*jnál meg-győztem vala, és melly álhatatofsággal és okofsággal iparkodtak mindnyájan, először rendes tü-zelléssel fel-zavarni, annak utánna kardot rántván meg-futamítani a dühös vakmerőségű Spáhikat, melly tu-fakodásban *Eperjessy* Kapitány lántsával szuraték-meg. Főképpen az erdőnél való negyedik és leg-tüzesebb hartzról kell emlékezetet tennem, midőn ezen Divi-zioval a szaladó Jantsárokat és Spáhikat úzóbe vetet-tem, melly alkalmatofságnál a nevezett Tiszt Urak-nak hordozása alatt 250 Törököknél többen le-vágat-tattak. Hasonlóképpen a *Rubni* patak és a motsár kö-zött lévő nagy Török tábornak el-foglaltatásánál nagy hafznu szolgálatot tett ezen Divizio, és végtére az el-lenséges ágyúknak és munitzióknak meg-vételét főkép-pen segitette. Ez által a minden történetekben ki-mutatott Fő Hadnagy *Gressen* Báró Urnak és az ő de-rék és érdemes Tiszjeinek bátor magok viselése által tökéletes meg-elégedéssel indittatom, ezeknek valósá-gos érdemét magasztalni.

Az ütközet' helyén

Sept. 23-dikán 1789.

(L.S.)

Szuvarov Sándor.

Orosz Császári Grnerális.

(A Rinniki tsatáról szöllő tudósításnak bé-rekesztése.)

Azon szempillantásban *Simonyi* Kapitány, a ki-nek meg-volt hagyva, hogy az ellenségnek útját el-állja, hirtelen és el-tökéltett bátorsággal jöve feléje. Két felől szorongattatván az ellenség sokszor próbált karddal utat nyitni magának; de végre a magas he-gyekre és a bokrok közzé szaladni kéntelenítették. Egy sűrű köd, melly ezen reggel erefzkedett volt-le,

fed-

kedvezett a szaladóknak, a kiket segítették a bokrok között lappangó Poterások. — Ezen hartzolás közben febes lépésekkel jöve a mi 2 négy szegeletekben formált gyalogságunk, és Rimnikbe bé-nyomula, el-foglalván minden ki-meneteleket. Egyszermind Orofztul és Beldzsojozótul 100 önként vállalkozottak küldetének a szőlő hegyekbe és a bokrok közzé az ellenséget vadászni. Azomban *Fulda* Kapitány a Toskána Húsfároktul *Oknának* indittaték, az oda küldetett komandónak segítségére, hogy ha meg-kivántatnék. Az út közben 100 emberekből álló ellenségre akada, de mivel semmiképpen sem látzatotta hely kedvezni a lovakkal való hartzolásnak, a derék Kapitány tehát a közel lévő síkra voná magát, a hová akará az ellenséget tsalni. Melly szándéka szerentséfen el-is süle, és ekkor olly hirtelen tsapa reájok, hogy fokban az ütközet helyén maradának, némelylek rabokká tétetének, a többiek pedig széllyel verettetének. — Már most mindenfelől el-vólt kergetve az ellenség; a mi vigyázóink a *Gátorai* Klafstromig küldettetének utánna, de sehoh sem akadának nyomára. — *Oknában* a mi komandónk sem ellenséget sem pénzt nem talála; az ellenség idején korán el-takarodott, és a pénzzel az első fő-tiszt még-éjtzakán el-szökött vólt. — *Olanestről* *Kadelini* Kapitány hirt ada, hogy az ellenség 700 emberek' számával vólna; el-indittaték tehát oda *Csepő* Fő Strázsamester 2 Divizio gyalogokkal és 1 ágyúval; de az ellenség el-nem várá az ő el-érkezését, hanem az estvének homályjában és nagy esőben a hegyekbe *Oretz* felé visszsa-voná magát, minekutánna mind a két részről egynehányszor tüzelettek vólna egymásra. Mind ezen történetekben 120-nál többen estek-el az ellenségből, és 57-en el-fogattattak. A mieink 1 négy fontos ágyút a munitziós talyigával együtt, és 6 zászló-

lőkat nyertek, a fel-prédált lovaknak és fegyvereknek betse felettéb nagy volt. Az ellenségnek magazinjában 2000 kenyér portziók és egynehány zsák árpa és kukoritza találtatott, melly mind el-osztattatott a szeregek közzé. — A mi veszteségünk 4 hóltakbul, 15 sebefedtekbül, 14 hijánosokbul és 1 fogolybul, továbbá 4 meg öletett és 13 meg-sebhedet lovakbul áll. A Fő Hadnagy *Vilhorfszky* Gróf, a ki *Kláin* Fő Strázsa-mesterrel együtt ezen alkalmatofsággal jelesen viselte vala magát, egy könnyü tsapást kapott a fejére. 7-dikétől fogva 9-dikéig *Rimnikben* marada a mi népünk, 10-dikén pedig, minekutánna ki-tudódott volna, hogy az ellenség *Oretz* klastromát-is el-hagyta és *Krajovának* szaladott, 2 oszlopokban visszfa felé vé útját és 12-dikén és 13-dikán *Kinénybe* érkeze.

A köz-legények közzül, a kik a *Portsenyi* és *Vajdenyi* tsatákban személyenként való vitéz tselekedetekkel külömböztették-meg magokat, 2 emberek *Splényi* Gyalogjaitól, 6-an az első *Erdélyi-Oláh* gyalog Regimenttől, 13-an a *Szavoya* Dragonyossaiból, 10-en a *Toskána* Húszárokbul, és 3 pattantyusok ezüft emlékeztető pénzt kaptak, és 1 *Szavoya* Dragonyosnak arany numizma jutott. — A vég-vidéki *Horvátoknak*, a kik az utóbbi történeteknél emberül viselték volt magokat, 3 emberei a *Likkai* Regimentből ezüft, 2-je az *Ottotsániakból* ezüft, és egyike arany numizmával jutalmaztatott-meg.

P E S T E N N,

Nyomtattatott *Patzkó Ferentz'* betűivel.